

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 30 lipca 2020 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym
oraz niektórych innych ustaw**

(druk nr 168)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa stanowi przede wszystkim odpowiedź na oczekiwania społeczne związane ze zmniejszeniem kosztów i obciążeń administracyjnych dla właścicieli pojazdów. Opracowanie nowych rozwiązań było inspirowane również interpelacjami poselskimi oraz wnioskami ze współpracy międzyresortowej, zwłaszcza na linii Ministerstwo Infrastruktury – Ministerstwo Cyfryzacji. To ostatnie było bowiem wnioskodawcą w zakresie tych przepisów nowelizacji, które można uznać za elementy pakietu deregulacyjnego.

Zmiany dokonywane na gruncie ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym dotyczą w szczególności przepisów normujących warunki dopuszczania pojazdów do ruchu. Ich zasadniczym celem jest wprowadzenie ułatwień i zarazem zmniejszenie kosztów ponoszonych przez obywateli (właścicieli pojazdów, w tym przedsiębiorców) oraz odpowiednia redukcja zadań powierzonych organom jednostek samorządu terytorialnego. Taki charakter mają:

- zniesienie obowiązku wydawania karty pojazdu w procesie pierwszej rejestracji pojazdu, co z punktu widzenia jednostki będzie oznaczać oszczędność na poziomie 75,50 zł (w tym 0,50 zł z tytułu opłaty ewidencyjnej),
- wprowadzenie możliwości zachowania dotychczasowego numeru rejestracyjnego pojazdu przy przerejestrowaniu pojazdu, o ile pojazd był zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiada tablice zgodne z właściwymi przepisami wykonawczymi, a przy tym są one

w należyтым stanie i czytelne (łącny koszt wydania nowych tablic rejestracyjnych, nalepki kontrolnej i opłaty ewidencyjnej to 99,50 zł),

– zniesienie obowiązku wydawania nalepki kontrolnej i jej wtórnika, a także przekazywania informacji w tym zakresie do centralnej ewidencji pojazdów i udostępniania z tej ewidencji takich informacji (koszt nalepki kontrolnej w procesie pierwszej rejestracji pojazdu to 18,50 zł plus opłata ewidencyjna w wysokości 0,50 zł),

– wprowadzenie możliwości rejestracji pojazdu lub czasowej rejestracji pojazdu na wniosek właściciela pojazdu przez starostę właściwego również ze względu na miejsce czasowego zamieszkania,

– wprowadzenie możliwości czasowej rejestracji pojazdu także przez starostę właściwego dla miejsca zakupu lub odbioru pojazdu,

– wprowadzenie powiązania czasowej rejestracji pojazdu wywożonego za granicę z czynnością wyrejestrowania pojazdu z urzędu,

– zniesienie obowiązku zwrotu pozwolenia czasowego po upływie terminu czasowej rejestracji pojazdu,

– rozszerzenie katalogu pojazdów wycofywanych z ruchu (chodzi o postulowaną możliwość czasowego wycofania z ruchu samochodu osobowego z uwagi na konieczność jego naprawy wynikającą z uszkodzenia zasadniczych elementów nośnych konstrukcji lub w przypadku wystąpienia szkody istotnej, na okres od 3 do 12 miesięcy i nie częściej niż po upływie 3 lat od dnia, w którym upłynął okres czasowego wycofania pojazdu z ruchu określony w poprzedniej decyzji – zmiana w tym zakresie pozwoli zainteresowanym ograniczyć koszty ubezpieczenia pojazdu),

– zniesienie obowiązku przedkładania do rejestracji pojazdu dowodu własności, jeżeli od ostatniej rejestracji pojazdu nie nastąpiła zmiana w zakresie własności pojazdu,

– nadanie raportowi generowanemu z centralnej ewidencji pojazdów, z usługi „Mój Pojazd”, mocy dokumentu potwierdzającego dane zgromadzone w tej ewidencji,

– zwolnienie posiadaczy polskiego prawa jazdy z obowiązku posiadania przy sobie tego dokumentu i okazywania go na żądanie uprawnionego organu kontroli ruchu drogowego, co ma związek ze stworzeniem możliwości weryfikacji danych z dokumentu prawa jazdy oraz jego aktualnego statusu (w tym informacji, czy dokument ten został zatrzymany) w drodze bezpośredniego dostępu do centralnej ewidencji kierowców – wdrożenie tego rozwiązania zostało powiązane z ogłoszeniem stosownego komunikatu na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw informatyzacji oraz w Dzienniku Ustaw,

przy czym ustawa przewiduje, że nastąpi to z co najmniej 3-miesięcznym wyprzedzeniem w stosunku do daty zniesienia obowiązku,

- wprowadzenie możliwości rejestracji nowego pojazdu przez przedsiębiorcę zajmującego się sprzedażą nowych pojazdów w imieniu kupującego, co ma w założeniu usprawnić proces rejestracji pojazdu (nabywca pojazdu uzyska możliwość zlecenia złożenia wniosku o rejestrację pojazdu przez upoważnionego przedstawiciela salonu sprzedaży drogą elektroniczną),
- wprowadzenie możliwości zwrotu zatrzymanego elektronicznie dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) przez stację kontroli pojazdów, co z kolei ma przyczynić się do uproszczenia procedury, gdyż wyeliminuje konieczność zwracania się o zwrot dokumentu w określonych przypadkach do urzędu bądź też jednostki obsługującej organ, który zatrzymał dany dokument.

Osobną grupę przepisów stanowią te, które na poziomie ustawowym regulują kwestie o charakterze systemowym lub modyfikują istniejące już obecnie rozwiązania. Odnosi się to do przepisów:

- nakładających na wytwórców dowodów rejestracyjnych obowiązek zapewnienia systemu teleinformatycznego umożliwiającego organom rejestrującym realizację ich zadań (system ten ma gwarantować integralność procesu wytwarzania dokumentów związanych z rejestrowaniem pojazdów z danymi gromadzonymi w centralnej ewidencji pojazdów i ma być spójny pod względem funkcjonalności z systemem teleinformatycznym obsługującym centralną ewidencję pojazdów),
- przewidujących udostępnianie przez wytwórcę dowodu rejestracyjnego danych zakodowanych w dowodzie rejestracyjnym dla realizacji ustawowych zadań niektórych podmiotów,
- regulujących nowe zasady wymiany informacji z państwami członkowskimi Unii Europejskiej lub Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu – stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym o pojazdach zarejestrowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- ustanawiających bazę punktów kontaktowych przedstawicieli producentów pojazdów na terytorium RP, a także nakładających na Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego obowiązek udostępniania tej bazy organom rejestrującym wraz z wzorami podpisów na wydawanych świadectwach zgodności,
- określających zasady zwrotu przez organy rejestrujące do producenta tablic rejestracyjnych tych tablic rejestracyjnych, które zostały wycofane z użytkowania,
- zapewniających dostęp do centralnej ewidencji pojazdów Strażom Leśnym i Strażom Parków, a do centralnej ewidencji kierowców – organom Inspekcji Ochrony Środowiska, jak

również nadających niektóre uprawnienia pojazdom użytkowanym lub wykorzystywanym przez Biuro Nadzoru Wewnętrznego,

– będących podstawą migracji danych gromadzonych w bazach starostw – chodzi o dane zawarte w profilu kandydata na kierowcę oraz zgromadzone i nieprzekazane dane odnoszące się do uprawnień oraz dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami.

W opisywanej kategorii mieści się też wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (art. 4) w zakresie demontażu pojazdu oraz obowiązków przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu lub punkty zbierania pojazdów, w tym obowiązków dotyczących przekazywania danych do centralnej ewidencji pojazdów.

Wreszcie ustawa zawiera zmiany, które są powiązane z zasadą prawidłowej legislacji. W szczególności przewiduje uzupełnienie upoważnień ustawowych dla określania wzorów formularzy związanych z rejestracją i czasową rejestracją pojazdów oraz wyrejestrowaniem pojazdów. Poza tym na poziomie ustawowym mają zostać określone:

- zasady współpracy polskich organów rejestrujących z organami właściwymi w sprawach rejestracji pojazdów państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
- zasady wydawania wtórników dokumentów i wtórników tablic rejestracyjnych, a także tablicy dodatkowej,
- przesłanki odmowy rejestracji pojazdu,
- struktura numeru rejestracyjnego pojazdu,
- miejsce umieszczania oznaczeń oraz tablic rejestracyjnych i obowiązek utrzymywania tablic w należytym stanie,
- obowiązek prowadzenia ewidencji tablic rejestracyjnych indywidualnych i wyznaczania pojemności rejestracyjnych dla niektórych tablic.

Dodatkowo uwzględniono zróżnicowane okresy przejściowe na przygotowanie administracji samorządowej i dostosowanie systemów teleinformatycznych do nowych rozwiązań. Ustawa wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, choć art. 29 przewiduje w tym zakresie szereg wyjątków (przykładowo: dla przepisów znoszących obowiązek wydawania karty pojazdu i nalepki kontrolnej wyznaczono 24-miesięczną *vacatio legis*). Niektóre z wprowadzanych regulacji, wymagające wdrożenia rozwiązań technicznych,

mają obowiązywać dopiero po ogłoszeniu przez upoważnionego ministra stosownego komunikatu (por. art. 17–23 oraz odpowiednio art. 29 pkt 7–12).

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy został wniesiony przez Radę Ministrów w dniu 25 maja 2020 r. (druk sejmowy nr 388). Jego pierwsze czytanie miało miejsce na 13. posiedzeniu Sejmu w dniu 19 czerwca 2020 r., po czym projekt skierowano do dalszych prac w Komisji Infrastruktury.

Komisja Infrastruktury przyjęła sprawozdanie w dniu 21 lipca 2020 r. (druk sejmowy nr 503), zaś 22 lipca 2020 r. odbyło się drugie czytanie. Ze względu na to, że na tym etapie zostały zgłoszone 32 wnioski legislacyjne, projekt ponownie trafił do Komisji, która w dniu 23 lipca 2020 przedstawiła dodatkowe sprawozdanie obejmujące pozytywne rekomendacje co do 6 poprawek (druk nr 503-A).

Projekt został ostatecznie uchwalony 24 lipca 2020 r., w brzmieniu uwzględniającym stanowisko Komisji Infrastruktury. Za przyjęciem ustawy głosowało 325 posłów, przy 2 głosach przeciw i 118 głosach wstrzymujących się.

III. Uwagi szczegółowe

1) W myśl art. 73c ust. 1 Prawa o ruchu drogowym (art. 1 pkt 10 noweli), właściciel nowego pojazdu samochodowego, przyczepy lub motoroweru nabytego w salonie sprzedaży pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów może upoważnić ten salon lub uprawnionego przedstawiciela tego salonu do złożenia wniosku o rejestrację pojazdu lub odbioru decyzji o czasowej rejestracji pojazdu, pozwolenia czasowego i zalegalizowanych tablic (tablicy) rejestracyjnych.

Art. 73c ust. 3 stanowi z kolei, że salon sprzedaży pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów lub uprawniony przedstawiciel tego salonu niezwłocznie składają wniosek o rejestrację pojazdu przy użyciu formularza elektronicznego udostępnionego w systemie teleinformatycznym wskazanym na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw informatyzacji.

Skoro art. 73c ust. 1 stanowi wyjątek od wyrażonej w art. 73 zasady, iż rejestracji dokonuje się na wniosek właściciela pojazdu, w ust. 73c ust. 3 należy przewidzieć *expressis verbis*, że wniosek o rejestrację może złożyć w pierwszej kolejności właściciel, albo upoważniony przez niego salon sprzedaży.

Propozycja poprawki

w art. 1 w pkt 10, w art. 73c:

- a) w ust 3 wyrazy „Salon sprzedaży” zastępuje się wyrazami „Właściciel pojazdu albo salon sprzedaży”,
- b) w ust. 4 w pkt 11 wyraz „salonu sprzedaży” zastępuje się wyrazami „właściciela pojazdu albo salonu sprzedaży”;

- 2) Zgodnie z art. 73c ust. 7 Prawa o ruchu drogowym (art. 1 pkt 10 noweli), złożenie formularza elektronicznego, o którym mowa w ust. 3, stanowi potwierdzenie autentyczności kopii dokumentów dołączonych do wniosku o rejestrację pojazdu. Przepis ten wymaga doprecyzowania, ponieważ nie chodzi o potwierdzenie autentyczności kopii a o potwierdzenie ich zgodności z oryginałami.

Propozycja poprawki

w art. 1 w pkt 10, w art. 73c w ust 7 wyrazy „potwierdzenie autentyczności kopii dokumentów dołączonych do wniosku o rejestrację pojazdu” zastępuje się wyrazami „potwierdzenie zgodności kopii dokumentów dołączonych do wniosku o rejestrację pojazdu z ich oryginałami”;

- 3) Zgodnie z art. 75e ust. 9 Prawa o ruchu drogowym (art. 1 pkt 15 noweli), po uzgodnieniu warunków, o których mowa w ust. 8, wytwórca dowodu rejestracyjnego udziela terminowej i określonej co do zakresu **licencji** na wykorzystanie biblioteki umożliwiającej odczyt danych zakodowanych w dowodzie rejestracyjnym. Zważywszy, że dla ustalenia znaczenia danego określenia bierze się pod uwagę jego rozumienie w ustawie podstawowej dla danej dziedziny spraw, należy przyjąć, iż chodzi o licencję w rozumieniu ustawy – Prawo autorskie. Przepis ten należy więc dostosować do terminologii używanej w Prawie autorskim oraz uzupełnić o wskazanie drugiej strony umowy o udzielenie licencji.

Propozycja poprawki

w art. 1 w pkt 15, w art. 75e ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Po uzgodnieniu warunków, o których mowa w ust. 8, wytwórca dowodu rejestracyjnego udziela wnioskodawcy, na czas oznaczony i na określonych polach

eksploatacji, licencji na wykorzystanie biblioteki umożliwiającej odczyt danych zakodowanych w dowodzie rejestracyjnym.”;

- 4) Zgodnie z art. 135 ust. 1 pkt 1 lit. a Prawa o ruchu drogowym (art. 1 pkt 41 noweli), policjant zatrzyma wydane w kraju prawo jazdy za pokwitowaniem w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że **kierujący** znajduje się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu.

W świetle definicji kierującego zawartej w art. 2 pkt 20 Prawa o ruchu drogowym, **kierujący to osoba, która kieruje pojazdem lub zespołem pojazdów, a także osoba, która prowadzi kolumnę pieszych, jedzie wierzchem albo pędzi zwierzęta pojedynczo lub w stadzie.**

O ile czyn polegający na prowadzeniu pojazdu w stanie po użyciu alkoholu (wykroczenie) albo w stanie nietrzeźwości (przestępstwo), skutkuje orzeczeniem środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów, o tyle prowadzenie kolumny pieszych, jazda wierzchem albo pędzenie zwierząt jest wykroczeniem (art. 97 Kodeksu wykroczeń), za którego popełnienie takiego zakazu orzec nie można.

W takim stanie prawnym otwartym pozostaje pytanie o cel zatrzymania prawa jazdy w sytuacji, w której sąd nie może następnie orzec o zakazie prowadzenia pojazdów. Analogiczne zastrzeżenia budzi art. 135a ust 1 pkt 1 lit. a Prawa o ruchu drogowym, dotyczący zatrzymania prawa jazdy wydanego za granicą.

Propozycja poprawki

w art. 1 w pkt 40, w art. 135 w ust. 1 w pkt 1 w lit. a oraz w art. 135a w ust. 1 w pkt 1 w lit. a po wyrazie „kierujący” dodaje się wyraz „pojazdem”;

Maciej Telec

Główny legislator